

SCENARIUSZ LEKCJI

Imię i nazwisko autora: Joanna Hałoń-Gnutek.

Nazwa placówki: Szkoła Podstawowa nr 4 im. Adama Mickiewicza w Lublinie.

Temat zajęć: DODO AGENCJA - mitologiczna interwencja.

Adresat zajęć: uczniowie szkoły podstawowej klas 4-8.

Rodzaj zajęć (przedmiot): zajęcia edukacyjne (język polski).

Cel ogólny zajęć: poznanie zasad ochrony danych osobowych oraz możliwych konsekwencji wynikających z naruszenia prawa do prywatności.

Cele szczegółowe

Uczeń:

1. wykorzystuje znajomość mitologii greckiej do rozwiązywania zagadki detektywistycznej;
2. odróżnia dane osobowe zwykłe od danych osobowych szczególnie chronionych;
3. proponuje sposoby ochrony danych osobowych przed dostępem nieuprawnionych osób;
4. przedstawia możliwe konsekwencje naruszenia ochrony danych osobowych;
5. uzasadnia potrzebę obchodów Dnia Ochrony Danych Osobowych (28 stycznia).

Metody pracy: storytelling (współczesna wersja mitu), metoda problemowa, gra dydaktyczna.

Formy pracy: jednostkowa, grupowa.

Środki dydaktyczne i materiały: lekcja interaktywna na platformie edukacyjnej Nearpod.

Słowa kluczowe: mitologia, Syzyf, zagadka, dane osobowe, prywatność.

Przebieg lekcji

Wprowadzenie

Nauczyciel stawia uczniów w sytuacji problemowej: Należą do zespołu najlepszych detektywów w firmie DODO AGENCJA, do której zgłosiła się Merope. Nimfa jest przekonana, że ktoś czyha na jej życie. Czuje się obserwowana, kilka razy odebrała głuchy telefon, a ostatnio ktoś rzucił kamieniem w bramę pałacu w Koryncie. Agencja przyjmuje zgłoszenie, sprawie zostaje nadany numer, a uczniowie (jako zespół najlepszych detektywów) podejmują się wyjaśnić sprawę.

Rozwinięcie

1. Na początku śledztwa uczniowie zapoznają się z treścią zeznań Merope, która - jak się okazuje - jest żoną przestępcy. Za Syzyfem został wysłany list gończy (w razie potrzeby można przypomnieć treść mitu o Syzyfie). Zdaniem królowej Koryntu prześladowcą jest ktoś z siedmiorga poszkodowanych przez jej męża, kto chce się odegrać na całej rodzinie.

Uczniowie otrzymują informację, że wokół pałacu zostały już zainstalowane kamery i teren jest monitorowany całą dobę.

2. Kolejny etap śledztwa polega na wnikliwej analizie akt sprawy dotyczącej Syzyfa. Po krótkim wprowadzeniu nauczyciela każdy z uczniów otrzymuje w tym samym czasie rzeczywistym dostęp do materiałów zawierających krótki opis każdego z siedmiorga poszkodowanych przez króla Koryntu. Losy bohaterów zostały potraktowane w sposób twórczy, tak aby opowieść o każdym z nich sugerowała, że to właśnie on jest prześladowcą nimfy. Ponadto w opisach wyróżniono wybrane dane osobowe, które zostały przez Syzyfa wykorzystane w nieuprawniony sposób.
3. Na podstawie pozyskanych informacji i dokonanych analiz uczniowie podejmują pierwszą próbę rozstrzygnięcia, kto jest prześladowcą Merope. Nauczyciel prezentuje wyniki głosowania, a uczniowie uzasadniają swoje odpowiedzi, stawiają hipotezy, analizują argumenty.
4. Nauczyciel przedstawia plan dnia nimfy i zaprasza uczniów do podjęcia pracy w terenie. Za pomocą aplikacji VR Field Trip uczestnicy zajęć odwiedzają pięć miejsc, w których Merope bywa codziennie, i sprawdzają, czy prześladowca zostawił tam ślady swojej obecności. Nauczyciel zachęca do dzielenia się spostrzeżeniami.
5. Po raz drugi ma miejsce próba rozstrzygnięcia, kto nęka królową Koryntu. Nauczyciel prezentuje wyniki głosowania, uczniowie uzasadniają swoje odpowiedzi, stawiają hipotezy, analizują argumenty.
6. Do wykonania kolejnego zadania niezbędna jest znajomość mitologii greckiej. Uczniowie odpowiadają na siedem pytań zamkniętych sprawdzających znajomość losów tych, którzy zostali poszkodowani przez Syzyfa, a teraz znajdują się w gronie podejrzanych o nękanie Merope. Poprawne odpowiedzi pozwalają na odszyfrowanie hasła w wirtualnym notesie detektywa, a brzmi ono „NR PESEL”. Uczniowie powinni je skojarzyć z Afrodytą (zgodnie z opowieścią stworzoną na potrzeby zajęć Afrodyta straciła intratny kontrakt z firmą kosmetyczną, bo Syzyf ujawnił jej PESEL). Gdy uczniowie wywnioskują, że chodzi o boginię miłości i piękna, nauczyciel pokazuje obraz zarejestrowany przez kamerę przy bramie pałacu w Koryncie. Na fotografii widać Afrodytę. Ten dowód w sprawie ma ostatecznie potwierdzić słuszność rozstrzygnięcia.
7. W ramach wyjścia ze świata opowieści o prześladowcy Merope uczniowie zapisują na tablicy współpracy propozycje nauki (morału, przesłania), która skrywa się w tej historii inspirowanej mitologią grecką. Odpowiedzi powinny wskazywać na potrzebę ochrony danych osobowych oraz możliwe konsekwencje naruszenia czyjejś prywatności. W tym miejscu zajęć warto wyjaśnić znaczenie nazwy agencji (DODO - Dzień Ochrony Danych Osobowych) oraz porozmawiać z uczniami na temat ważności tego święta.
8. Nauczyciel wyświetla planszę z danymi osobowymi. Uczniowie podkreślają te dane, które wystąpiły w aktach sprawy oraz łączą je z postaciami mitologicznymi. Następnie prowadzący zajęcia zadaje pytanie, które dane osobowe podlegają szczególnej ochronie. Po krótkiej dyskusji uczniowie kategoryzują dane na dwie grupy: dane zwykłe i dane wrażliwe. W razie potrzeby nauczyciel koryguje wypowiedzi oraz je uzupełnia.

Zakończenie

1. Na tablicy współpracy uczniowie zamieszczają propozycje nt. Jak należy dbać o bezpieczeństwo swoich danych osobowych? W razie potrzeby dodatkowo omawiają lub wyjaśniają zgłoszone przez siebie pomysły.
2. Na koniec spotkania uczestnicy zaznaczają kryteria sukcesu, które odnoszą się do wykonanych zadań podczas lekcji, oraz rozpoznają, na ile został osiągnięty cel zajęć. Dokonują także samooceny.

Praca domowa: brak.

Ewaluacja: Praca uczniów na zajęciach została podzielona na etapy. W kilku momentach lekcji uczestnicy zajęć mają możliwość sprawdzenia swojej wiedzy nt. mitologii greckiej. Mogą także na bieżąco rozpoznawać, na ile poprawnie analizują fakty i wnioskują na podstawie dostępnych informacji. W ostatniej części spotkania określają natomiast stopień osiągnięcia celu głównego za pomocą „kryteriów sukcesu” oraz dokonują samooceny zaangażowania podczas zajęć.

Załączniki:

1. plik pdf z zapisem lekcji na platformie edukacyjnej Nearpod;
2. link do lekcji na platformie interaktywnej Nearpod.

Uwagi, wskazówki czy rekomendacje: Scenariusz może być wykorzystany na lekcji języka polskiego w wybranej klasie 4-8 lub w ramach zajęć z wychowawcą. Wprowadzenie treści z zakresu ochrony danych osobowych i prawa do prywatności do świata mitologii greckiej pozwala lepiej zrozumieć wagę tych zagadnień z punktu widzenia dobra jednostki oraz podkreśla ich uniwersalność i ponadczasowość. Dodatkowo interaktywna lekcja na platformie edukacyjnej Nearpod daje możliwość bycia aktywnym wszystkim uczestnikom w tym samym czasie, zaś nauczycielowi pozwala monitorować pracę uczniów oraz dokonać ewaluacji zajęć.

Bibliografia:

1. *Europejski podręcznik: Nauczanie o ochronie danych i prywatności w szkołach*. Red. Gloria González Fuster oraz Dariusz Kloza, 2016.
2. *Mały słownik kultury antycznej. Grecja. Rzym*. Red. Lidia Winniczuk. Warszawa 1962.
3. Parandowski Jan, *Mitologia. Wierzenia i podania Greków i Rzymian*. Warszawa 2006.
4. Zasoby elektroniczne dostępne w następujących źródłach online: platforma edukacyjna Nearpod, platforma projektowa Canva oraz witryna internetowa Pixabay.